

ԼՈՒՍԱՌՈՐԻՉ

ԵԿԵՂԵՑԻՆ ՏԱՆ ՄԷՋ

ԳԱՆԱՏԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԱՄՍԱԹԵՐԹ

Ձ. ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 8, ՅՈՒՆԻ 2023

ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ԹԱՓՕՐ ԼԵՐԱՆ ՎՐԱՅ

Այլակերպության տօն: Հայ Եկեղեցին նաեւ կ'անուանէ Պայծառակերպության տօն: Տօն մը, ուր կը նշուի Քրիստոսի աստուածայայտնության ու Աստուծոյ Որդի ըլլալու ճշմարտության խորհուրդը:

Քրիստոս Թափօր լերան վրայ երկար լռութենէ յետոյ ինքզինք բացայայտեց իր աշակերտներուն դիմաց: Երեք աշակերտներու՝ Յովհաննէսի, Յակոբոսի եւ Պետրոսի դիմաց ինքզինք բացայայտեց, ցոյց տալու, թէ ինքն է սպասուած Մեսիան, աշխարհի Փրկիչը եւ Աստուծոյ Որդին:

Այս ճշմարտութիւնը հաստատուեցաւ նոյնինքն երկնքի ամպերուն ընդմէջէն լսուող ձայնով՝ աստուածային ձայնով, «Այս է իմ սիրելի Որդիս, ոորուն ես հաճեցայ. անոր մտիկ ըրէք» (Մտ 17.5): Լսեցէք Անոր պատգամները, հետեւեցէք իր խօսքերուն, եկած է ձեզի համար, ձեր փրկության համար: Եկած է ձեզ առաջնորդելու դէպի լոյս, դէպի կեանք, դէպի յաւիտենական ուրախութիւն:

Քրիստոս իր աշակերտներուն աչքերուն դիմաց պայծառակերպուեցաւ, լոյսով ողողուեցաւ իր ամբողջ դէմքը, լոյսի ճառագայթող ներկայութիւն դարձաւ, որպէս աստուածային լոյս, որպէս աստուածային ճշմարտութիւն: Այդ ճշմարտութիւնը Յիսուս Քրիստոսի «սիրելի Որդի» ըլլալու ճշմարտութիւնն էր եւ Աստուծոյ պատուէրը ու պատգամը «անոր մտիկ ըրէք»:

Առաքեալներուն ուղղուած այս պատգամը իրենց ընդմէջէն ամբողջ մարդկության ուղղուած պատգամն էր: Պէտք է դառնալ Աստուծոյ, սիրելի զԱտուած, լսել Անոր պատուիրանները, հետեւիլ ու Իր ներկայութեան մէջ ապրիլ եւ պատգամները կեանքի վերածել. երջանիկ ու խաղաղ կեանք ունենալու համար:

Երեք համատեսական աւետարանները այդ մասին կը վկայեն ու նոյնը կը հաստատեն, որ Թափօր լերան վրայ, առաքեալներ իրենց աչքերով ականատես եղան Քրիստոսի աստուածային փառքին ու տեսիլքին յայտնության:

Քրիստոսի մկրտության ժամանակ դարձեալ աստուածայայտնութիւն տեղի ունեցաւ: Աստուած երկինքէն խօսեցաւ, Որդին մկրտուեցաւ, Սուրբ Հոգին երկինքէն աղանակերպ իջաւ եւ Սուրբ երրորդության ներկայութիւնը որպէս ճշմարտութիւն յայտնուեցաւ:

Նոյնը եղաւ նաեւ թափօր լերան վրայ:

Աստուած յայտնեց Իր «սիրելի Որդին»: Սուրբ Հոգին ամպերու ընդմէջէն ծածկեց բոլորը: Որդին այլակերպուեցաւ եւ ինքզինք յայտնեց:

Հայ ժողովուրդը այլակերպության տօնին նաեւ տուած է Վարդավառ անուանումը: Սուրբ Գրիգոր Տաթեւացին վարդի օրինակը կու տայ: Վարդը կոկոն կ'ըլլայ եւ յետոյ կը բացուի եւ իր բուրմունքը կը տարածէ: Քրիստոս ալ որպէս կոկոն պահած էր, չէր բացայայտած իր աստուածութիւնը, բայց հասաւ պահը դարձաւ վարդ ու պայծառակերպուեցաւ ու ինքզինք յայտնեց իր աստուածային փառքով եւ տեսիլքով իր առաքեալներուն ու անոնց ընդմէջէն համայն մարդկության:

Ջուրը նաեւ երբ կը սրսկենք իրար վրայ, այ՛ր, հին հեթանոսական տօնէն եկող ամանդութիւն մըն է, սակայն Քրիստոնէական նոր իմաստ ստացած է եւ դարձած է մաքրության ու սրբության խորհրդանիշ: Քրիստոս ինք կը մաքրէ, կը սրբէ եւ կ'ազատագրէ մեզ մեղքէն:

Քրիստոս մշտնջենական լոյսն է, կը լուսաւորուինք եւ խաւարէն հեռու կը մնանք: Քրիստոս Աստուածորդին է, որուն միայն պէտք է լսենք:

Քրիստոս փրկիչն է աշխարհի, որ միայն իրմով կը փրկուինք եւ երջանիկ ու խաղաղ կեանք կ'ապրինք:

Բարձրանանք այսօր թափօր լեռ առաքեալներուն հետ միասին, աղօթքով ու անկեղծ իր հետ խօսակցութեամբ տեսնելու, զգալու եւ իրմով մեր կեանքը դէպի լոյս եւ յաւիտենական, մշտնջենական խաղաղության առաջնորդելու:

Պէտք է աղօթել, աղօթքով Աստուծոյ հետ խօսիլ եւ մանաւանդ Իր պատուիրանները լսել ու ճանչնալ եւ զանոնք գործադրել ու կեանքի մէջ իմաստաւորել:

Բարգէն Արքեպիսկոպոս

ՈՍԿԵՂԵՆ ՀԱՄԱՐ

«Մօտեցէ՛ք անոր, Քրիստոսի, որովհետեւ ինքն է այն կենդանի վէմը, որ թէպէտ մարդոցմէ մերժուած, բայց Աստուծմէ ընտրուած պատուական վէմն է: Այսպիսով դո՛ւք ալ, որպէս կենդանի քարեր, Քրիստոսի վէմին վրայ կը կառուցուիք՝ իբրեւ հոգեւոր տաճար. իւրաքանչիւրդ կը դառնաք անարատ քահանաներ եւ Յիսուս Քրիստոսի միջոցաւ հոգեւոր ընդունելի պատարագ կը մատուցանէք Աստուծոյ»:

Ա. Պետրոս 2.4-5

“As you come to him, the living Stone—rejected by humans but chosen by God and precious to him—you also, like living stones, are being built into a spiritual house to be a holy priesthood, offering spiritual sacrifices acceptable to God through Jesus Christ.”

1 Peter 2:4-5

ՄԵՐ ՀԱՅՐԵՐԸ ԿԸ ԽՕՄԻՆ

ՄԱՐԴՈՒՆ ՀԱՆԴԵՊ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՍԷՐԸ (ԲԱԺԻՆ Բ.)

**«Մարդուն հանդէպ Քրիստոսի ցուցաբերած սիրոյն եւ բարութեան մասին:
Եւ կարգ մը հարցումներու պատասխաններ»:**

Հարցում.- Ինչպէս կ’ըլլայ, որ Աստուծոյ շնորհքը իրենց մէջ գործող մարդիկ յաճախ կը մեղանչեն:

Պատասխան.- Նոյնիսկ բանաւոր էակները ենթակայ են տատանումի եւ սայթաքումի՝ իրենց իսկ բնութեամբ: Մարդը իր գոռոզութեան ու հպարտութեան պատճառով երբ կը սկսի ուրիշները այպանել՝ «Դուն մեղաւոր ես» ըսելով եւ ինքզինք արդար կը սեպէ, նման մարդոց պարագային Պօղոս առաքեալ կը պատասխանէ. «Որպէսզի չըլլայ որ ունեցած բացառիկ յայտնութիւններով հպարտանամ, Աստուած փուշի պէս ծակող ցաւ մը տուաւ մարմինիս, կարծես սատանային ներկայացուցիչը ըլլար մարմինիս մէջ, որպէսզի անով զիս զգաստացնէ եւ չհպարտանամ» (Բ. Կր 12.7). որովհետեւ նոյնիսկ մաքուր նկարագիրը հակամէտ է պարծենալու եւ հպարտանալու:

Հարցում.- Լոյսին (աստուածային լուսաւորումի) միջոցաւ մարդ կրնայ ինքզինք տեսնել: Որովհետեւ ոմանք կը մերժեն աստուածային յայտնութիւնը եւ կը հաստատեն, թէ տեսիլքը մտքի զօրութեան եւ զգայարանքներու միջոցաւ կու գայ:

Պատասխան.- Միտքը տեսիլքէն կը տարբերի եւ տեսիլքն ալ՝ լուսաւորումէն: Ան՝ որ լուսաւորումը ունի, աւելի մեծ է, քան միտք եւ ճանաչողութիւն ունեցողը: Որովհետեւ ան՝ որ մտքի լուսաւորութիւն ունեցած է, աւելի մեծ է, քան սոսկ գիտութիւն կամ ճանաչողութիւն ունեցողը: Սակայն յայտնութիւնը տեսիլքէն շատ աւելի բարձր է, քանի որ հզօր Աստուծոյ խորհուրդները յայտնութեան եւ ներշնչման միջոցաւ կը յայտնուին հոգիին:

Հարցում.- Արդե՞ծք միտքը բան մըն է եւ հոգին ալ՝ ուրի՞շ:

Պատասխան.- Ինչպէս որ մարմինը բազմաթիւ անդամներ ունի, բայց անոնց ամբողջութիւնը մարդ կը կոչուի, այդպէս ալ հոգին բազմաթիւ անդամներ ունի, որոնք են.- միտքը, խիղճը, կամքը եւ մտածումները, որոնք ի մի կապուած են մէկ անձի մէջ: Ճիշդ է, որ կան բազմաթիւ անդամներ, բայց անձը՝ ներքին մարդը մէկ է: Ինչպէս որ արտաքին աչքը իր առջեւ գտնուող երեւոյթները կը յայտնէ, ինչպէս օրինակ՝ փուշերը, անդունդներն ու փոսերը, եւ նախապէս կ’ազդարարէ անձը, այդպէս ալ միտքը, երբ արթուն եւ զգաստ է՝ կը յայտնաբերէ հակառակորդին թակարդներն ու խաբէութիւնները եւ կանխաւ կը զօրացնէ ու կը պատրաստէ հոգին: Ըստ էութեան, միտքը հոգիին աչքն է:

Մեծն Սուրբ Մակար

ՍԱՄՈՒԷԼ ՄԱՐԳԱՐԷՆ

Աստուած իսրայէլացիներուն յաճախ կը խօսէր իմաստուն մարդոց եւ կանանց միջոցով: Անոնք մարգարէներ կը կոչուէին: Մարգարէները պէտք էր նախագգուշացնէին իսրայէլացիները, երբ անոնք չէին կատարեր Աստուծոյ կամքը, անոնք նաեւ կը մխթարէին ժողովուրդը, երբ անոնք դժուար պահեր կ’ապրէին:

Այդ մարգարէներէն մէկը Սամուէլն էր, որ իր ծննդեան պահէն իսկ նուիրուեցաւ Աստուծոյ ծառայելու: Եփրեմի ցեղի լեռնային շրջանին մէջ մարդ մը կ’ապրէր, որուն անունը Եղկանա էր, անոր կինը՝ Աննան, երկար ժամանակ կը ցանկար զաւակ ունենալ, բայց չէր կրնար: Ամէն տարի Աննան ու Եղկանան Սելովի տաճար կ’երթային, ուր Աննան լալով եւ պաղատագին կ’աղօթէր Աստուծոյ և կ’ըսէր.

- Տէր, եթէ ինձի որդի մը տաս, կը խոստանամ զայն քեզի նուիրել, անիկա իր ամբողջ կենքի ընթացքին քեզի թող ծառայէ:

Սելովի տաճարի քահանան Հեղին էր, որ երբ լսեց, թէ ինչու համար Աննան կու լայ, ըսաւ իրեն.

- Մի նեղուիր եւ տուն գնա: Իսրայէլի Աստուածը քեզի պիտի տայ ինչ որ իրմէ խնդրեցիր:

Այդպէս էլ եղաւ: Աննան որդի մը ունեցաւ եւ զայն Սամուէլ կոչեց, որ կը նշանակէ «Աստուած կը լսէ»: Աննան իր խոստումը պահեց եւ իր որդին իրեն հետ տաճար տանելով յանձնեց Հեղի քահանային: Սամուէլը մնաց Սելովի մէջ. Հեղին անոր սորվեցուց ամէն ինչ որ պէտք էր քահանայ դառնալու համար: Ամէն տարի մայրը իրեն համար քահանայի փոքրիկ պատմութեան կը պատրաստէր եւ Սելով կը բերէր:

Գիշեր մը, երբ Սամուէլը քունի մէջ էր, Աստուած կանչեց զինք.

- Սամուէլ:

Սամուէլը արթնցաւ, վազեց Հեղիի մօտ և ըսաւ.

- Չի՞ն կանչեցիր. այստեղ եմ:

Հեղին պատասխանեց.

- Չաւակս, քեզ չկանչեցի, գնա՛ քնացիր:

Աստուած դարձեալ ձայն տուաւ Սամուէլին, որ արթնալով գնաց Հեղիի

մօտ:

- Չի՞ն կանչեցիր. այստեղ եմ:

Հեղին պատասխանեց.

- Չաւակս, քեզ չկանչեցի, գնա՛ քնացիր:

Աստուած երրորդ անգամ կանչեց Սամուէլը, եւ ան ոտքի ելաւ, գնաց Հեղիի

մօտ և ըսաւ.

- Չի՞ն կանչեցիր. այստեղ եմ:

Հեղին հասկցաւ, որ պատանիին հետ Աստուած է որ կը խօսի:

- Գնա՛, քնացիր, և եթէ կրկին այդ ձայնը քեզ կանչէ, այսպէս պատասխանէ.

«Խօսէ, Տէր, ծառայ կը լսէ»:

Սամուէլը գնաց իր անկիւնը՝ քնանալու: Աստուած եկաւ և կանչեց զինք.

- Սամուէլ, Սամուէլ:

Սամուէլը պատասխանեց.

- Խօսէ՛, Տէր, ծառայ կը լսէ:

Այդ օրուրնէ Աստուած անընդհատ կը խօսէր Սամուէլի հետ: Եւ երբ ան մեծցաւ, մարգարէ դարձաւ, որուն ամբողջ ժողովուրդը ուշադրութեամբ կը լսէր:

ՊԱՏԱՆԻՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆՉԸ

BEING CHILDLIKE

***“Except ye be converted and become as little children,
ye shall not enter into the Kingdom of Heaven.”
(Matthew 18:3)***

To me, this passage of Jesus’ from the New Testament speaks to the process of forgetting about our bodies as our primary identity – forgetting about our ethnic identity, our spoken language, our cultural label, the shape of our eyes, or what side of the border we grew up on, then making the conversion to become as little children, who are impervious to such compartmentalizing. Jesus was not saying we should be childish and become immature, undisciplined, and uneducated. Instead, he was referring to being childlike, which is nonjudgmental, loving, accepting, and incapable of placing labels on anyone or anything.

When we are able to be as little children, we realize that in every adult there is a child who desperately wants to be known. It is the child who is full and the adult who is usually empty. The fullness of the child is evident in peace, love, nonjudgment, and allowing. The emptiness of the adult reveals itself in fear, anxiety, prejudice, and fighting. Enlightenment can be seen as a process of remembering that in the heart of a little child there is purity, and it is this pure divine love and acceptance that is the ticket to the kingdom of heaven. Make it one of your goals in life to be more childlike in everything you do.

The quality that we see in geniuses is equivalent to the inquisitiveness of children. Geniuses and children share a willingness to explore without thoughts of failure or worries about criticism. I think the key word in this passage of Jesus’ is “converted”. We are being told to become something that is perfect, kind, loving, and above all eternal. It resides in each of us, and it convert to. That naïve but imaginative mystic who is naturally spiritual is the child we want to convert to. When we do, we become childlike and leave behind our childish adult ways, which are the ways that prevent us from entering the eternal kingdom of heaven.

That kingdom is available to you here now on earth, as it is in heaven. All you have to do is make that conversion. To do so:

Spend as much time as you can manage observing little children. As you do, recall the child in you who would love to play with them. The ancient thinker Heraclitus once said, “Man is most nearly himself when he achieves the seriousness of a child at play.” Be more childlike, playful, loving, and inquisitive as you make your conversion to the kingdom of heaven.

When you find yourself acting serious and stodgy, remind yourself of the invisible observer inside you that is noticing your somber side. Is that observer grim as well? You’ll quickly see that your childlike witness cannot be at all like what it is witnessing. Then vow to make the immediate conversion.

Make the decision that “I am never going to let an old person inhabit my body.” Your body may indeed be rented by an aging being, but that eternal, invisible observer who is noticing it all will stay childlike, innocent, and ready to enter the kingdom of heaven at the appointed time with such an attitude firmly in place.

**WISDOM OF THE AGES
WAYNE W. DYER**

Ջադրագովական 7

Աստուածաշունչը Հիմք Մեր Եկեղեցական Առաքելութեան եւ Ազգակերտումի

Խօսիլ Հայ Եկեղեցւոյ առաքելութեան մասին, առանց անդրադառնալու Աստուածաշունչին՝ անհնար է եւ հիմնագորկ։ Մեր եկեղեցւոյ ամբողջ աստուածաբանութիւնը, ծէսը, դաւանանքը եւ մինչեւ իսկ պատմութիւնը՝ Աստուածաշունչը կեանքով թարգմանելու վկայութիւններ են։ Ոչ միայն այս, այլ՝ Աստուածաշունչ Սուրբ Գիրքը լեցուն է ազգաշինութեան եւ հայրենակերտման օրինակներով։

Արդարեւ, Աստուածաշունչին ընդմէջէն մենք կը տեսնենք, թե՛ մարդոց հոգիներու փրկութեան իր ծրագիրը Աստուած իրականացուց կազմաւորելով ժողովուրդ մը՝ ստրկացած եւ թափառական Եբրայեցիներէն, զանոնք դուրս բերելով Եգիպտոսի մէջ աւելի քան 400 տարիներու գերութենէն, տանելով զանոնք անապատ, Օրէնքներ տալով անոնց, պաշտամունքային կեանքը կազմակերպելով, որմէ ետք միայն՝ զանոնք հասցնելով Խոստացուած Երկիր, ուր պիտի ապրէին ու գործէին Աստուծային պատուիրաններով. ինչ որ չյաջողեցան ընել եւ կորսնցուցին Դաւիթի այթոռը, իրենց թագաւորութիւնը։

Ազգերու ինքնութեան եւ իւրայատկութեան մասին օրինակներ կը գտնենք Աստուածաշունչի առաջին գիրքէն մինչեւ վերջին գիրքը, Ծննդոց գիրքի մէջ յիշուած Բաբելոնի աշտարականշինութեան դրուագէն մինչեւ Հոգեգալստեան Պենտեկոստէի դրուագը, ասարտելով Յայտնութեան գիրքով։

Բաբելոնի աշտարակաշինութեան դրուագին ընդմէջէն, մենք կը տեսնենք թե՛ Աստուած ինք կը յառաջացնէ ազգերը եւ կը կամենայ, որ անոնք ըլլան ազատ եւ ինքնուրոյն։ Դրուագը կը պատմէ, թե՛ Աստուած ինչպէս «խառնեց լեզուները», եւ մարդիկ սկսան իրար չհասկնալ, ինչ որ պատճառ պիտի դառնար Բաբելոնի բռնատիրութեան անկման։ Եւ ինչո՞ւ լեզուներու այդ «յեղափոխութիւնը». որովհետեւ, լեզուի մէջ առկայ է խօսքի զօրութիւնը, որ ամէն գէնքէ աւելի հզօր է։ «Լեզու» հասկացողութեան մէջ գոյութիւն ունի՝ լեզումատածողութիւն, մտածելու եւ տրամաբանելու իւրայատուկ կերպ, մտքի ճկունութիւն եւ ճոխութիւն, լեզուն մարդիկը կը դարձնէ հաղորդական էակներ եւ անոնց կու տայ ինքնուրոյն նկարագիր եւ ազատ արտայայտութեան վայելքը։

Բաբելոնէն հազարմեակներ ետք, Հոգեգալստեան Պենտեկոստէի օրը, Աստուծոյ շնորհաբաշխ Հոգին լեզուներու գիտութեամբ կ'օժտէ առաքեալները, որպէսզի երթան եւ Քրիստոսի Աւետարանը հասցնեն բոլոր ազգերուն, իւրաքանչիւրին իր լեզուով։

Յայտնութեան գիրքին մէջ կը տեսնենք ազգեր ու ժողովուրդներ կանգնած Աստուծոյ գահին դիմաց, զայն կ'օրհնաբանեն եւ անոր արդարութիւնը կը հռչակեն։

Սփիռքացած ժողովուրդի մը վերականգնումի եւ վերակազմակերպման սրտառուչ օրինակներու կը հանդիպինք Հին Կտակարանի Եզրասի եւ Նեեէմիայի գիրքերուն մէջ, որոնք Բաբելոնի գերեզարձէն ետք, Չորաբաբելին հետ միասին, կը լծուին տաճարաշինութեան, Երուսաղէմի վերկանգման, Աստուածաշունչի եւ եբրայերէն լեզուի վերուսուցման նուիրական աշխատանքին, այսպիսով՝ միատրելով ազգը իրենց կրօնական եւ ազգային արժէքներուն եւ ասանդութիւններուն շուրջ։

Մեր եկեղեցական կեանքի աաքելութեան հիմքն է Աստուածաշունչը։

Կ'երգենք Աստուածաշունչը շարականներով։

Կը դաւանինք Աստուածաշունչը, ամէն Կիրակի, «Հաւատամք»ը արտասանելով։

Կ'աղօթենք Աստուածաշունչը Նարեկացիով։

Կ'ուսուցանենք Աստուածաշունչը քարոզով։

Կը պատմենք Աստուածաշունչը սուրբ եւ անմահ Պատարագով։

Կը պատկերենք Աստուածաշունչը մանրանկարներով։

Կը մարմնաւորենք Աստուածաշունչը մեր եկեղեցական ճարտարապետութեամբ, իր խաչածեւ կառոյցով եւ առաքելաիմն 12 սիւներով։

Կը յիշենք ու կը յիշեցնենք Աստուածաշունչը՝ աշխարհատարած հաչքարերով, Քրիստոսի լուռ բայց խօսուն վկաներով։

Մեր Հաւատամքը, մեր շարականները, մեր Նարեկացին, մեր պատարագներն ու քարոզները, մեր եկեղեցիներն ու խաչքարերն ու մանրանկարները, բոլորն ալ ծնունդն ու վկան են Աստուածաշունչին։

Լսենք Պարոյր Սեւակի հետեւեալ վկայութիւնը.- «Նա ով չի կարդացել Աստվածաշունչը, չի կարող իսկական իմաստով գրագետ մարդ կոչվել[...]: Ամբողջ համաշխարհային գրականությունը դուրս է եկել Աստվածաշնչից, այստեղ է բոլոր ժանրերի և սյուժեների սկիզբը։ Նրա հիման վրա են ստեղծվել համաշխարհային գրականության ու արվեստի գլուխգործոցները։ Վկա՝ Աստվածային կատակերգությունը, Նարեկը, Ռաֆայելը [...]: Արդեն միայն Աստվածաշնչի թարգմանությամբ հայոց լեզուն կատարել էր փառատոնը՝ ապացուցելով, որ ի գորու է լիապես արտահայտելու ինչպես պատմություն, այնպես էլ օրենսդրություն, ինչպես հրապարակախոսություն, այնպես էլ բանաստեղծություն, ինչպես բուսական ու կենդանական աշխարհ, այնպես էլ երևակայություն–տեսիլք և կանխատեսություն մարգարեություն, որովհետև հին եբրայեցոց «Սուրբ գիրքը» իսկապես մի Ամենամատյան էր գիտության և արվեստի բազում բնագավառների»։

Այս բոլորէն ետք, ինչպէ՛ս չկարողալ, չճանչնալ ու չսիրել՝ Մաշտոցներ ծնած, Վարդաններ գօտեպնդած, Նարեկներ ներշնչած, Շնորհալիներ պսակած, մեր ազգին Կոմիտասներ պարգեւած, երագ ու տեսիլք յայտնող, քաջութիւն ու սէր ջամբող, առաքիներութիւն եւ ներողամտութիւն ուսուցանող, հողեղէնէն եւ երկրայինէն վեր բարձրացնող եւ հոգեղէնի ու երկնայինի պաշտամունքին հրափրող, ազգը միաւորող եւ զայն ուրոյն մշակոյթով շնորհազարդող, Հայ Եկեղեցւոյ աւելի քան 1700 տարիներու ազգանւէր առաքելութեան հիմքը հանդիսացող՝ հրաշագործ Աստուածաշունչը։

Հայր Գեղարդ

Յ.Գ. եթէ հարցումներ ունիք, գրեցէք մեզի։

ՄԵՍՐՈՊ ՄԱՇՏՈՑ ՀԱՅ ԴՊՐՈՒԹԵԱՆ ԿՐՕՆԻ ՈՒ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԼՈՒՍԱԽՈՐԻՉ

Հայոց եւ այլ ազգերու գիրերու ստեղծող, գինուորական, լուսատրիչ, մշակութային-հասարակական գործիչ, քրիստոնէութեան քարոզիչ, հայ եկեղեցւոյ վարդապետ՝ Մեսրոպ Մաշտոց, եղած է հայ գրչութեան ու հայ դպրութեան, հայագիր դպրոցի հիմնադիրն ու հայերէնի առաջին ուսուցիչը, թարգմանական գրականութեան, հոգետր երաժշտութեան սկզբնաւորողը եւ հայ մանկավարժութեան հիմնադիրը։

Մաշտոց անունը ունի եկեղեցական եւ աշխարհիկ տարբեր իմաստներ, առաջին իմաստով կը նշանակէ ծիսարան, ժողովածու աղօթագիրք, որ կ'ընդգրկէ հայոց եկեղեցւոյ զանազան ծէսերու կարգն ու համապատասխան աղօթքները։

Ազնուական ընտանիքի զաւակ Մեսրոպ Մաշտոց ծնած է մօտ 362 թուականին, Տաթև գաւառի Հազեկաց գիւղի մէջ։ Հայաստանի մէջ ստացած է յունական կրթութիւն, տիրապետած է՝ յունարէն, պարսկերէն, ասորերէն եւ վրացերէն լեզուներուն։

Մօտ 389 թուականին, Մեսրոպ Մաշտոց հաստատուած է Վաղարշապատի մէջ եւ եղած արքունիքի ատենադպիր, ապա անցած գինուորական ծառայութեան, իսկ 394-ին դարձած է վանական։

Մաշտոցի կարետր առաքելութիւններէն մէկը եղած է Քրիստոնէութեան քարոզչութիւնը, զոր կատարած է իր աշակերտներու ուղեկցութեամբ՝ քարոզչական շրջագայութիւններով։ Այդ առաքելութեան ընթացքին՝ Մեսրոպ Մաշտոց լրջօրէն մտահոգուած է երկրի վիճակով, գիտակցած լեզուի, եկեղեցւոյ, դպրոցի, ասանդութներու եւ մշակոյթի կարեւորութիւնը ժողովուրդի իքնութեան պահպանման գործին մէջ։

Գողթն գաւառի մէջ, ուր կը պահպանուէր հեթանոսական կրօնը, Մաշտոց հիմնած է քրիստոնէական համայնքներ, եկեղեցական դասեր, քրիստոնէութիւնը քարոզած է՝ Աստուածաշունչը հրապարակաւ կարդալու ընթացքին, զայն անմիջապէս հայերէն թարգմանելով, այդպիսով Աստուծոյ խօսքը ժողովուրդին հասկնալի դարձնելու համար, սակայն ան նկատած է, որ այնուամենայնիւ ժողովուրդը կը ծուլուի, կ'ոչնչանայ՝ սեփական գիր չունենալու պատճառով։ Ուստի կը ծրագրէ ստեղծել հայոց այբուբենը՝ հայացնելու Աստուածաշունչը եւքրիստոնէական այլգիրքեր, որպէսզի եկեղեցիներու մէջ քարոզչութիւնն ու արարողութիւնները կատարուին հայերէն։

Թէեւ քրիստոնէութիւնը Հայաստան մուտք գործած էր առաջին դարուն եւ 301 թուականին դարձած էր պետական կրօն, բայց ժողովուրդի զգալի մասը միայն անուանապէս քրիստոնեայ էր, երկրի մէջ եղած Աստուածաշունչի գիրքերը, եկեղեցական այլ երկեր յունարէն կամ ասորերէն էին, ժամերգութիւնները եւ ծեսերը կը կատարուէին ժողովուրդի համար անհասկնալի այդ լեզուներով։

395 թուականին Հայաստանը բաժնուած էր Բիզանդիոնի եւ Պարսկաստանի միջեւ։ Հայաստանի պարսկական հատուածին մէջ հետզհետէ կը հզօրանար պարսկերէնի ազդեցութիւնը, իսկ բիզանդական մասին մէջ՝ յունարէնը դարձած էր պետական լեզու։

Հայ ժողովուրդը ծուլման վտանգէն փրկելու նպատակով՝ Մաշտոց կազմեց հրատապ ծրագիր.- հայերէն թարգմանել քրիստոնէական գիրքերը, քարոզչութիւնն ու արարողութիւնները կատարել հայերէնով, ստեղծել ինքնուրոյն հայերէն գրականութիւն, ամրացնել երկրի 2 մասին բաժնուած հաստուածներուն հոգետր, լեզուական եւ մշակութային միասնութիւնը, որ քաղաքական միասնութեան հիմք պիտի դառնար՝ երկրի պետական անկախութիւնը վերականգնելու հնարաւորութեան պարագային։

Մաշտոցի այս ծրագիրը ընդունեցին ու խրախուսեցին Հայոց կաթողիկոս Սահակ Պարթեւն ու Վռամշապուհ արքան։ Մեսրոպ Մաշտոց, տեղեակ ըլլալով, որ Ասորիքի մէջ Դանիէլ անունով եպիսկոպոսի մօտ հայերէն նշանագրեր կան, պալատական մը ուղարկեց զանոնք բերելու։ Սն որոշ ժամանակ, այդ տառերով հայոց լեզու ուսուցանելէ ետք, պարգեց, որ նշանագրերը բաւարար չափով չեն համապատասխաներ հայերէնի հնչիւնական համակարգին։ Սահակ Պարթեւի երաշխատրութեամբ եւ Վռամշապուհ արքայի հրամանով՝ Մաշտոց իր խումբ մը աշակերտներուն հետ ուղեւորուեցաւ Ասորիք,

հայոց գիրի մասին ասորի հոգետրականներու հետ խորհրդակցելու։ Բայց, աջակցութիւն չստանալով, ինք ձեռնամուխ եղաւ այդ գործին։

Մաշտոցի կենսագիր Կորիւնի վկայութեամբ՝ 405թ.-ին Եղեսիոյ մէջ «ան իր սուրբ աջով հայրաբար ծնեց նոր ու սքանչելի ծնունդներ՝ հայերէն լեզուի նշանագրեր»։ 406 թուականին՝ նորաստեղծ գիրերով՝ Մաշտոցը վերադարձաւ Հայաստան։ Զինք մեծ ցնծութեամբ դիմաւորեցին Վաղարշապատ (ներկայիս՝ Էջմիածին) մայրաքաղաքին մէջ։

Գիրերու ստեղծումէն ետք, Մաշտոց անմիջապէս իր աշակերտներուն հետ շրջագայեցաւ Հայաստանով մէկ ու հիմնեց դպրոցներ ու վանքեր, բացաւ գրչութեան ու գիտութեան բազմաթիւ կեդրոններ։ Իր աշակերտներուն հետ միասին Մաշտոց գնաց նաեւ Վրաստան, ուր Կորիւնի վկայութեամբ, ստեղծեց նաեւ վրացական այբուբենը։

Գիրերու գիւտէն ետք, Մեսրոպ Մաշտոցի ու Սահակ Պարթեւի առաջին գործը եղաւ Աստուածաշունչի թարգմանութիւնը։ Ժամանակի հմուտ եւ բանիմաց հայ թարգմանիչ-վարդապետները ասորական բնագրէն թարգմանեցին, ապա՝ յունական բնագրին հետ համեմատեցին Աստուածաշունչի հայերէն թարգմանութիւնը, զոր իր բացառիկութեան շնորհիւ անուանեցին «թարգմանութիւններու թագուի»։ Հայերէն թարգմանուած առաջին նախադասութիւնը Աստուածաշունչի Սողոմոնի առակներէն էր. «Հմանաչել զիմաստութիւն եւ զխրատ, իմանալ զբանս հանճարոյ»։

Յունարենէն թարգմանուեցաւ ոչ միայն Աստուածաշունչը, այլեւ՝ յոյն եւ ասորի հեղինակներու բազմաթիւ հայրախօսական, իմաստափրական, պատմագիտական եւ այլ բնոյթի աշխատութիւններ։

Շարունակելով թարգմանական աշխատանքը՝ Ս. Մեսրոպ Մաշտոց ու Ս. Սահակ Պարթեւ հայրապետ կազմեցին Հայ Եկեղեցւոյ Խ ո Ր Ի Ր դ ա տ ե տ ր - Պ ա տ ր ա գ ա մ ա տ ոյ ց ի , ժամագիրքի նախնական տարբերակները։

Բացի թարգմանական գործերէն՝ Մեսրոպ Մաշտոց գրած է մայրենի լեզուով առաջին հոգետր բանաստեղծութիւններն ու երգերը՝ դնելով հոգետր երգեցողութեան հիմնաքարը, նաեւ ճառեր, քնարական բանաստեղծութիւններ, քարոզներ եւ ուղերձներ։ Մաշտոցի ու անոր աշակերտներու գործունէութեամբ սկզբնաւորուած է հայոց ոսկեդարի (Ե. դար) վիթխարի գրական-մշակութային շարժումը։

Մեզի հասած են Մաշտոցի գրիչին պատկանող բազմաթիւ շարականներ ու հոգետր երգեր, քարոզներ, ճառեր, թարգմանական եւ խմբագրական շարք մը երկեր։ Շարականագիրերու միջնադարեան ցուցակներու հեղինակները Մաշտոցին կը վերագրեն «Ապաշխարութեան» կարգի մօտ 130 շարականներ ու երգեր, ինչպէս «Անկանիմ առաջի թոյ», «Շով կենցաղոյս», «Հայր բազումղորմ» եւ այլ բազմաթիւ շարականներ ու երգեր, որոնք հայ հոգետր երգարուեստի առաջին հայատառ չափածոյ նմուշներն են։

«Հւյր բազումղորմ,
Խոստովանիմ առ քեզ,
Որպէս զանառակ որդին,
Թժղ ինձ զմեղս իմ եւ ողորմեա։

Տէր,
Որ գթացար ի կինն քանանացի,
գթաւ եւ յիս՝ ի մեղաւորս,
եւ ողորմեա։

Տէր,
Որ դարձուցեր զմաքսաւորն
Ի գիտութիւն ճշմարտութեան,
Դարձո՛ւ եւ զիս՝ զմղորեալս,
եւ ողորմեա։

Աստուած բազումղորմ
խնայեա՛ յարարաճս քո,
Հայր ամենակալ, եւ ողորմեա։

Արեգակն արդարութեան,
ծագեա՛ն ի հոգիս մեր զլոյս
ճշմարտութեան եւ ողորմեա։

Տո՛ւր մեզ, Տէր, գխաղաղութիւն
եւ փրկեա՛ ի նեղչաց մերոց,
Հոգիդ ճշմարտութեան, եւ ողորմեա։»

Նայիրի Մկրտիչեան (ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼԻ 1)

ԱՂԹՔ ԶՕՐԱՌՐ՝ ԵՓՐԵՄ ԽՈՒՐԻ ԱՍՈՐԻ

Տէր, տես տառապանքս եւ բազմամեղիս հոգիին ցաւերը: Դարծիր ինծի ու ներէ, եւ զիս քեզի առաջնորդէ, Դուն որ ըսիր. «Դարձէք ինծի, եւ ես կը դառնամ ձեզի»:

Ողորմէ լքեալիս, օգնէ եղկելիիս, ճառագայթէ խաւարածիս վրայ: Առաջնորդէ մոլորեալս, որ մեղքերով եւ անթիւ յանցանքներով ծածկուած՝ անօրէնութեան ալիքներուն մէջ տարուբերուելով կը ծփամ, եւ քեզի կ'ապաւինիմ:

Ինչպէս Պետրոսին՝ ձեռք երկարէ նաեւ ինծի: Մաքսաւորին նման կը խնդրեմ, արդարացուր զիս: Աազակին նման ջնջէ յանցանքներս: Իմ առջեւ ալ բաց կեանքի ճանապարհի դուռը, եւ զիս մտցուր արքայական առագաստը:

«Ո՛վ խորք մեծութեան եւ իմաստութեան», փրկէ զիս՝ թակադրուածս, որ մեղքի ծովուն խորերը ընկղմած եմ: Ազատէ եւ զօրացուր զիս, որպէսզի կամքդ կատարեմ, եւ գիշեր-ցերեկ անդադար՝ լամ ու սգամ անօրէնութեանս եւ ծովութեանս համար:

Կենդանութեան եւ անմահութեան Աղբիւր, առատահոս Քու վտակէդ խմցուր ծարաւ հոգիիս՝ որ բազմաթիւ անօրէն գործերուս պատճառաւ պապակած՝ կը տոչորիմ: Կակուղցուր քարացած սիրտս, եւ ապաշխարութեան արցունք հոսեցուր:

Բարութեանց գանձ՝ Քրիստոս, Քու առատ բարիքներէդ դահեկանի մը չափ շնորհէ ինծի, որ սաստիկ աղքատ եմ ու անօթի: Մերկութիւնս ծածկէ, եւ ապաշխարութեան արցունքով զիս կերակրէ:

Ճշմարիտ լոյս Քրիստոս՝ որ կը լուսաւորես բոլոր մարդիկը, լուսաւորէ մեղքերով խաւարածս: Բաց աչքերը սրտիս, եւ երկիւղիդ ու պատուիրաններու սիրոյդ մէջ հաստատէ զիս. ամէն:

ՔՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ

ԱՒԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱՆՆԵՐԸ ԵՒ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԱՌԱՔԻՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

• Որո՞նք են աւետարանական գլխաւոր պատուիրանները:

Աւետարանի գլխաւոր պատուիրաններն են՝ սէր, խոնարհութիւն, համբերութիւն եւ ներողութիւն:

• Որո՞նք են առաքինի գործերը:

Առաքինի գործերը երկու մասի կը բաժնուին՝ հոգեւոր եւ մարմնաւոր:

• Ի՞նչ են հոգեւոր առաքինի գործերը:

- Եօթը հատ են հոգեւոր առաքինի գործերը.-
- 1. Տգէտներուն սորվեցնել,
- 2. Գէշ ընթացքի մէջ եղողները խրատել,
- 3. Խորհուրդի կարիքը ունեցողներուն խորհուրդ տալ,
- 4. Ուրիշներու թերութիւններուն դիմաց համբերատար ըլլալ,
- 5. Ներողամիտ ըլլալ,
- 6. Վշտացեալներուն մխիթարել,
- 7. Կենդանիներուն ու մեռելներուն, եւ նոյնիսկ մեր թշնամիներուն համար աղօթել:

• Որո՞նք են մարմնաւոր առաքինի գործերը:

- Մարմնաւոր առաքինի գործերը եօթը հատ են՝
- 1. Անօթիին՝ հաց եւ ծարաւին ջուր տալ,
- 2. Պանդուխտները հիւրասիրել,
- 3. Մերկերու զգեստ հագցնել,
- 4. Հիւնաղներուն այցելել,
- 5. Բանտարկեալներուն այցի երթալ,
- 6. Գերիները ազատել,
- 7. Անտէր մեռելները թաղել:

• Քանի՞ հատ են բարոյական առաքինութիւնները:

Բարոյական առաքինութիւնները չորս հատ են՝ խոհեմութիւն, արիութիւն, արդարութիւն եւ ժովկալութիւն:

• Ի՞նչ խոստացաւ Քրիստոս իր պատուիրանները պահողին:

Մեր Տէրը՝ Յիսուս Քրիստոս խոստացաւ, որ թէ՛ այս աշխարհին եւ թէ՛ հանդերձեալին մէջ յափտե՛նալկան երանութիւն պարգեւել անոնց, որոնք իր պատուիրները պահեցին ու առաքինի կեանք մը ապրեցան:

• Ինչպէ՞ս խոստացաւ այս բոլորը:

Հետեւեալ ինը երանութիւններով, որոնք գրուած են Մատթէոսի Աւետարանի հինգերորդ գլխուն մէջ.-

- «Երանի՛ր հոգիով աղքատներուն, որովհետեւ անոնց է երկինքի արքայութիւնը:
- Երանի՛ր սգաւորներուն, որովհետեւ անոնք Աստուծմէ մխիթարութիւն պիտի գտնեն:
- Երանի՛ր հեզերուն, որովհետեւ անոնք պիտի ժառանգեն երկիրը:
- Երանի՛ր անոնց, որոնք արդարութեան քաղցն ու ծարաւը ունին, որովհետեւ անոնք պիտի յագեցան:
- Երանի՛ր ողորմածներուն, որովհետեւ անոնք Աստուծմէ ողորմութիւն պիտի գտնեն:
- Երանի՛ր անոնց, որոնք սիրտով մաքուր են, որովհետեւ անոնք զԱստուած պիտի տեսնեն:
- Երանի՛ր անոնց, որոնք խաղաղութեան հաստատումին համար կ'աշխատին, որովհետեւ անոնք Աստուծոյ որդիները պիտի կոչուին:
- Երանի՛ր անոնց, որոնք կը հալածուին արդարութեան համար, որովհետեւ անոնց է երկինքի արքայութիւնը:
- Երանի՛ր ձեզի, երբ մարդիկ նախատեն եւ հալածեն ձեզ, կամ ստելով՝ ձեր մասին ամէն տեսակի զրպարտութիւն ընեն իմ հետեւորդներս ըլլալնուդ համար: Յնձացէ՛ք եւ ուրախացէ՛ք, որովհետեւ ձեր վարձատրութիւնը մեծ է երկինքի մէջ: Յիշեցէ՛ք որ նոյն ձեւով հալածանքի ենթարկուեցան ձեզմէ՛ առաջ ապրող մարգարէներն ալ» (Մտ 5. 1:11):

ՏՕՆԱՅՈՅՑ - ՅՈՒԼԻՍ

Շրթ. 1 Յուլիս – Տօն սրբոցն՝ Տրդատայ թագաւորին մերոյ եւ Աշխինի տիկնոջն եւ Խոսրովիդխտոյն:
Կիր. 2 Յուլիս – Տօն Սուրբ Աստուածածնի Տփոյ գտմանն:
Բշ. 3 Յուլիս – Տօն սրբոցն՝ Կալիստրատոսի, եւ քառասուն եւ ինն վկայիցն, եւ Ղունկիանոսի քահանային:

Գշ. 4 Յուլիս – Տօն սրբոյն Զաքարիայ մարգարէին:
Դշ. 5 Յուլիս – Պահք:
Եշ. 6 Յուլիս – Տօն սրբոյն Եղիսէի մարգարէին:
Ուրբ. 7 Յուլիս – Պահք:
Շրթ. 8 Յուլիս – Տօն սրբոց եկոտասան առաքելոցն Քրիստոսի. եւ սրբոյն Պօղոսի երեքտասաներորդ առաքելոյն:

Կիր. 9 Յուլիս – Բարեկենդան Պայծառակերպութեան Պահոց:
Բշ. 10 Յուլիս – Ա. օր Պայծառակերպութեան Պահոց:
Գշ. 11 Յուլիս – Բ. օր Պայծառակերպութեան Պահոց:
Դշ. 12 Յուլիս – Գ. օր Պայծառակերպութեան Պահոց:
Եշ. 13 Յուլիս – Դ. օր Պայծառակերպութեան Պահոց:
Ուրբ. 14 Յուլիս – Ե. օր Պայծառակերպութեան Պահոց:
Շրթ. 15 Յուլիս – Յիշատակ Տապանակին հնոյ եւ տօն նորոյս Եկեղեցւոյ:
Կիր. 16 Յուլիս – Տօն Պայծառակերպութեան Տեառն Մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:
Բշ. 17 Յուլիս – Յիշատակ Մեռելոց:
Գշ. 18 Յուլիս – Գ. օր Պայծառակերպութեան:

Դշ. 19 Յուլիս – Պահք:
Եշ. 20 Յուլիս – Տօն սրբոյն Եսայեայ մարգարէին:
Ուրբ. 21 Յուլիս – Պահք:
Շրթ. 22 Յուլիս – Տօն սրբոցն՝ Թադէոսի առաքելոյն մերոյ, եւ Սանդիստոյ կուսին:
Կիր. 23 Յուլիս – Բ. զկնի Պայծառակերպութեան:
Բշ. 24 Յուլիս – Տօն սրբոցն՝ Կիպրիանոսի եպիսկոպոսին, եւ քառասուն եւ հինգ հայ վկայիցն որք նահատակեցան ի Նիկոպոլիս քաղաք Փոքուն Հայոց եւ կուսանացն՝ Յուստիանեայ, Եսիմեայ, եւ Քրիստինեայ:

Գշ. 25 Յուլիս – Տօն սրբոցն՝ Աթանագինեայ եպիսկոպոսին, եւ տասն աշակերտացն, եւ հինգ վկայիցն:
Դշ. 26 Յուլիս – Պահք:
Եշ. 27 Յուլիս – Տօն սրոց նախահարցն՝ Ադամայ, հաբիլի, Սեթայ, Ենովսայ, Ենովքայ, Նոյի, Մեքիսեղեկի, Աբրահամու, Իսահակայ, Յակոբայ, Յովսեփայ, Մովսիսի, Ահարոնի, Եղիազարու, Յեսուայ, Սամուէլի, Սամիսոնի, Յեփթայեայ, Բարակայ, Գէղէոնի, եւ այլոց սրբոց նախահարցն:

Ուրբ. 28 Յուլիս – Պահք:
Շրթ. 29 Յուլիս – Տօն սրբոցն եւ թոռանց Սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչին մերոյ՝ Արիստակիսի, Վրթանիսի, Յուսկանն, Գրիգորիսի եւ Դանիէլի:

Կիր. 30 Յուլիս – Գ. զկնի Պայծառակերպութեան:
Բշ. 31 Յուլիս – Տօն սրբոց Մակարայեցոցն՝ Եղիազարու քահանային, եւ Շամունեայ, եւ եօթն որդւոց նորին:

ԱՅԼԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆ

«Տէր, ինչ լաւ կ'ըլլայ որ հոս մնանք. եթէ կ'ուզես՝ երեք վրաններ շինենք, մէկը քեզի, մէկը Մովսէսի եւ միւսը Եղիայի համար» (Մր 17.4):

Մեր եկեղեցւոյ հինգ գլխաւոր տօներէն՝ Տաղաւարներէն մին է Այլակերպութիւնը, որ կը կոչուի նաեւ Պայծառակերպութիւնը:

Դէպքը տեղի կ'ունենայ հետեւեալ զարգացումներով:

Առիթով մը Յիսուս հարց կու տայ աշակերտներուն, ըսելով.

- Ժովովուրդը ինչ կ'ըսէ իմ մասիս. ո՞վ եմ ես:

- Պարզ հարցում մը, ինչ որ պիտի մտածէր թերեւս ոեւէ անհատ, որ ժողովուրդի ծառայութեան նուիրուած է:

Աշակերտները կը պատասխանեն.

- Ոմանք քեզ Յովհաննէս Մկրտիչը կը կարծեն, ոմանք՝ Եղիա Մարգարէն, իսկ ուրիշներ՝ Երեմիան

կամ մարգարէներէն մէկը:

Յիսուս հարցուց անոնց.

- Իս դո՞ք ինչ կ'ըսէք. ո՞վ եմ ես:

Սիմոն Պետրոս պատասխանեց.

- Դուն Քրիստոսն ես, կենդանի Աստուծոյ Որդին:

Այս դէպքէն ետք Սրբազան աւետարանիչը հետեւեալը կը պատմէ.-

Վեց օր ետք Յիսուս իր հետք առաւ Պեփրոսը, Յակոբոս եւ Յովհաննէս եղբայրները, եւ զանոնք լեռ մը հանեց: Հոն այլակերպեցաւ անոնց դիմաց. իր դէմքը արեւու նման ճերմակ եղաւ: Եւ ահա երեւցան Մովսէսն ու Եղիան, որոնք կը խօսէին Յիսուսի հետ... (Մր 17.1-3):

Այլակերպութեան դէպքն է այս, Պայծառակերպութեան Խորհուրդը, ինչ որ առաքեալներուն համար անմոռաանալի պահ մը դարձաւ: Այնքան առինքնող, որ Պետրոս համարձակութիւնը պիտի ունենար ըսելու.

- **Տէր, ինչ լաւ կ'ըլլայ որ հոս մնանք, եթէ կ'ուզես՝ երեք վրաններ շինենք, մէկը քեզի, մէկը Մովսէսի եւ միւսը Եղիայի համար... (Նոյն 17.4):**

Ապա Սրբազան աւետարանիչը կ'եզրափակէ, ըսելով.- **ահա լուսաւոր ամպ մը ծածկեց զիրենք... (Նոյն 17.5):**

Իսկ տեսլային այս պահը կը կնքուր աստուածային պատգամով մը, որ կու զար ամպերուն մէջէն.

- **Այս է իմ սիրելի Որդիս, որուն ես հաճեցայ. անոր մօրիկ ըրէք... (Նոյն. 17.5):**

Երբ լեռնէն վար կ'իջնէին, առաքեալները լուռ էին՝ խորասուզուած իրենց ներաշխարհին մէջ:

Յիսուս պատուիրեց անոնց, ըսելով.

- **Մի՛նչեւ որ Մարդու Որդին մեռնելերէն յարութիւն չառնէ, ձեր փեսածը ոեւէ մէկուն մի՛ պատմէք (Նոյն. 17.9):**

Բայց արդէն Յիսուս իր աստուածային բնութեամբ եւ էութեամբ իջած էր առաքեալներու ներաշխարհին մէջ եւ կնքած անոնց սրտերն ու հոգիները, թէ յիրաւի իրենց Վարդապետը մարդացեալ Աստուածորդին էր:

Անոնք տեսած էին իրենց Վարդապետը աստուածային փառքով, ականջալուր դարձած՝ աստուածային պատգամին եւ ականատես՝ Մովսէս եւ Եղիա Մարգարէներու վկայութեան, առաջինը՝ իրեայ ժողովուրդին Օրէնքը սահմանող, իսկ երկրորդը՝ մարգարէութեան հայրը նկատուող, երկու մեծ դէմքերը:

ԱՌԱԿՍ ԶԻՆՉ ՅՈՒՑԱՆԷ...

ԹԻԹԵՌՆԵՐԸ

Թիթեռները որքան ատեն որ օդին մէջ կը շրջին, փսաս չեն պատճառեր, իսկ գետին իջնելով, երկիրը ապականող թրթուրներ կը ծնին:

Այսպէս պէտք է իմանալ այս առակը: Այնքան արեւն որ մեր միտքը երկինքի մէջ կը շրջի, կը շահի, եւ չի փսասեր: Իսկ երբ երկիր իջնէ, զարշեյի խորհուրդներ կը ծնի եւ մարմինը կ'ապականէ:

Մխիթար Գոշ

Ազգային Առաջնորդարան
Armenian Prelacy of Canada
Prélature Arménienne du Canada

514-856-1200
prelacy@armenianprelacy.ca
www.armenianprelacy.ca

Խմբագիր՝ Հոգեշնորհ S. Յակոբ Վրդ. Եագուպեան
3401 Olivar Asselin Montréal, Quebec H4J 1L5